



İSTANBUL VEREM SAVAŞI DERNEĞİ



SAFİYE HÜSEYİN ELBİ (1881- 1964)

Safiye Hüseyin İngiltere’de denizateşeliği hizmetinde bulunan Ahmet Paşa’nın kızıdır. Öğrenimini Avrupa’da yapmıştır. Türkiye’de modern hemşireciliğin gelişmesine büyük katkısı olan Safiye Hüseyin (Elbi), şefkat ve meslek aşkıyla dopdolu bir kadındı.

Batı kültürüyle yetişen bu ilk hemşiremiz, saltanat döneminde Almanya ve İsviçre’de düzenlenen milletler arası kongrelere katıldı.

İlk defa ulusumuzu bu alanda temsil etti. Yabancı devletlerden iftihar ve takdir nişanları aldı. Cumhuriyetin ilanından sonra da tüm hayır kurumlarında ve derneklerde üstün bir feragatle çalıştı. Hemşirelik mesleğiyle ilgili hayli yazılar yazmış ve konferanslar vermiştir Çanakkale Savaşı başladığında Safiye Hüseyin gönüllü hastabakıcı olarak yazılmış ve Reşit Paşa Hastane Gemisi’ne baş hastabakıcısı olarak verilmiştir.

Ayrıca Balkan muharebelerinde de hastabakıcı olarak görev almıştır. Safiye Hüseyin Anafartalar’da "... Maydos’a (Eceabat) gittim. Sonra Anafartalar’a doğru ilerledik. Tepemize iki düşman tayyaresi peydahlandı. Bize adım attırmıyorlar, mütemadiyen bombaları yağdırıyorlardı. Üç saat yürümüş, fena halde yorulmuştuk.Ölüm muhakkaktı. Tayyareler adamakıllı alçalıp bizi bombardıman etmeye başlayınca gözümün iliştiği bir sıçan deliğine girdik. Üzerimizde epey dolaştıktan sonra gittiler. Biz de karargâha geldik. Tepeden düşman donanması çanak gibi görünüyor. O zaman geçirdiğim bütün tehlikeleri unuttum. Bir kadın için işte bu görülebilmesine ihtimal olmayan bir manzara idi..."

Safiye Elbi Çanakkale Savaşı’nda

Balkan Muharebelerinde de hastabakıcı olarak görev aldığı için Reşit Paşa Hastane gemisine baş hastabakıcısı olarak verilmişti. Çanakkale Savaşları başladığında birçok vapur hastane gemisine dönüştürülmüştü. Reşit Paşa da bu vapurlardandı. Hastane gemileri Akbaş veya Kilya iskelesinden yaralıları alıp İstanbul hastanelerine, Hilal-i Ahmer ve Vatan hastanelerine yaralı sevk ediyorlardı. Reşit Paşa vapuru, Akbaş İskelesi’nde, gelen yaralıları ilk müdahalelerin yapılması için demirli vaziyette tutuluyordu. Gemiye sürekli yaralı taşınmakta, yüzlerce yaralı Mehmetçik deniz üzerinde günlerce acılar içinde kıvrılmaktaydı. Gemi dolunca da bu alınan yaralılar Hilal-i Ahmer hastanelerine taşınmaktaydı.

Çanakkale Savaşları’nı Safiye Hüseyin şöyle anlatmıştı: Reşit Paşa Çanakkale’ye gidecek, orada yaralıları tedavi edecek, yarası ağır olanları alıp İstanbul’a getirecekti.....Vaziyet tehlikeli dediler... Ne vapuru olursa olsun... İster hastane vapuru ister Kızılay ister Salibiahmer, İngilizler esir tutuyorlar. Ben aldırış etmedim. Zaten umumi harp başladığı zaman ben hastabakıcılık için gönüllü yazılmıştım. Gönüllü olarak gidiyordum...

Peşinen şunu söyleyeyim ki hayatımda hiçbir zaman ölümden korkmuş değilim.Reşit Paşa’ya bindik. Çanakkale’ye geldik, Akbaş Mevkii’nde demirledik. Hastaları, yaralıları toplamaya başladık. Ne yaralılar, ne yaralılar. Şu parmakları görüyor musunuz? Ben bu parmaklarımla kaç delikanlının gözlerini bir daha açılmamak üzere kapattım. Kaç delikanlının..."

Ömrünün son gününe kadar mesleğinin tutkusu içerisinde yaşamını sürdüren ilk hemşiremiz Safiye Hüseyin, 1964 Temmuz’unda 83 yaşında, yetiştirdiği hemşirelerin kucağında gözlerini kapadı.